

Pleidooi voor sport en bewegen op het mbo

De belangrijkste bijzaak

‘Sport is de belangrijkste bijzaak van het leven’. Een citaat uit een manifest met de boodschap: ‘Een mbo-instelling helpt leerlingen zich ontwikkelen tot vitale werknemers en vitale burgers. Daarom is bewegen en sport onderdeel van elke opleiding en kan elke student er dagelijks bewegen en sporten.’

Een manifest waarin honderd mensen uit sport, politiek, bedrijfsleven, wetenschap en onderwijs als comité van aanbeveling een signaal afgeven dat men bewegen en sport weer vast onderdeel wil laten worden van alle beroepsopleidingen. De verklaring is een initiatief van het Platform Bewegen en Sport van het MBO. Voorzitter van het platform is Bernard Fransen, ook ten tijde van zijn Wellant-voorzitterschap een bekend pleitbezorger van deze zaak. Hij noemt

Bernard Fransen: “Vitaal is als taal, je mag het je leerlingen niet onthouden. Wat ik me niet kan voorstellen is dat verantwoordelijke bestuurders dit niet hoog op de agenda zetten”

het veelbetekendend dat mensen als de voorzitters van MKB Nederland en VNO NCW, sociale partners als Agnes Jongerius en iemand als Alexander Rinnooy Kan de verklaring hebben ondertekend. De ondertekenaars vinden dat de overheid geld moet uittrekken voor leerlingen in het mbo, jongeren van 16 tot 20 jaar, omdat níet sporten en bewegen desastreuze gevolgen heeft. Fransen: “Het kost de economie miljarden. Nu kunnen we er relatief gemakkelijk wat aan doen. We hebben die gasten nu nog in huis.”

Afhankelijk

Fransen vertelt dat inmiddels al zo’n twintig roc’s zich hebben verbonden aan het doel om sport weer een gerichte plaats te geven in de beroepsopleidingen. Wie hij echter mist zijn de aoc’s. Uitzondering is het Citaverde College. “Hoe dan ook kan en mag het niet zo zijn dat het wel of niet opnemen van bewegingsonderwijs afhankelijk is van individuele instellingen en bestuurders.” Toch zijn het de beleidsmakers bij de overheid en van de scholen die, samen met de vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, mede de inhoud van het onderwijs bepalen. Daarom vraagt het Platform aan hen hun verantwoordelijkheid te nemen.

Citaverde-bestuurder Jan Pieter Janssen zegt dat inderdaad een van de directeuren deelneemt aan het Platform. De school promoot fysieke activiteiten. “Maar naar de exacte invulling per locatie moet je me niet vragen.”

Ja, maar

Gevraagd naar een reactie op het manifest en naar de plaats van sport en bewegen in het mbo-onderwijs zegt vrijwel elke aoc-bestuurder, sommigen na even stilvallen: “Ja, héél belangrijk!” Hij of zij staat helemaal achter de doelen en argumenten van het manifest. Dan volgt het maar’.

Allen wijzen allereerst op de kleinschaligheid en de spreiding van de scholen, hetgeen het moeilijk maakt iets te organiseren en activiteiten te bundelen opdat je op een moderne manier wat aan bewegingsonderwijs kunt doen. Frans Sikkes (AOC Friesland): “Helemaal nu de leerroutes steeds individueler worden.”

Men vindt een uur verplicht sporten passé, maar weet eigenlijk niet hoe men het dán aan zou kunnen pakken. En, de eerlijkheid gebied te zeggen, er gebeurt zoveel in het groene mbo dat andere zaken nu gewoon voorrang hebben, of krijgen.

“Het is duidelijk dat het voor verschillende competenties heel belangrijk is,” zegt Rien van Tilburg (Clusius College). Het ‘maar’ verwoordt hij als volgt: “Eén, we hebben voor onszelf nog geen manieren gevonden om het operationeel te maken. Die willen we wel graag vinden, of aangereikt krijgen. Twee, first things first. We zijn ongelooflijk druk met invoering competentiegericht onderwijs.”

Issue

Op de grotere vestigingen in steden zijn vaak wel wat sportfaciliteiten geregeld. Zo hebben leerlingen van het mbo in Leeuwarden de mogelijkheid tegen gereduceerd tarief bij verenigingen te sporten, zegt Frans Sikkes. Zijn indruk is echter dat daar niet zoveel gebruik van wordt gemaakt.

“Gezondheid, bewegen, duurzaamheid en welzijn zijn hot issues, waar de groene instellingen eigenlijk voortrekkers zouden moeten zijn”, vindt Kitty

Sport en bewegen is niet alleen gezond, maar er is ook positieve correlatie met de cognitieve, sociale en affectieve prestaties

Hoeho, bewegen?

Om het verhaal compleet te maken, nog even de voordelen van (samen) sporten en bewegen. Dat zijn conditie, het ergonomische aspect, goed leren omgaan met toekomstig, lichamelijk werk; nadelen opheffen zoals van veel achter de pc, voor de tv en ongezond eten; overgewicht, klachten en ziekte voorkomen en leren samenwerken, discipline, leiding geven en conflicten oplossen.

Oirbons. Zij vertelt dat de vele mbo-vestigingen van Wellantcollege ieder hun eigen invulling geven aan sport, bewegen en drama. Het CvB werkt eraan om voor het hele mbo centrale afspraken te maken over een aantal onderdelen. Oirbons neemt daarbij bewegingsonderwijs, en het manifest, zeker in gedachten. “Maar wat daaruit komt kan ik nu nog niet zeggen.”

“Voor ons een overbodig verhaal”, vindt Broer Adema (Groenhorst College/Aeres Groep). “We hebben het vak nooit afgeschaft in het mbo en geïnvesteerd in fitnessruimtes. Voor leerjaar 1 en 2 staat bewegingsonderwijs twee uur per week op het rooster. De invulling van nu is dichter op de toekomstige functie, bijvoorbeeld met een cursus rugklachtenpreventie.” Adema noemt nog als voorbeeld de valtraining die onderdeel is van de paardensportopleiding in Barneveld.

Hoofdzaak

Bernard Fransen reageert op de argumenten van de CvB-ers met: “Begrijpelijk, als je niet weet wát je laat liggen. De impact is veel groter dan men beseft. Uit verschillende wetenschappelijke onderzoeken blijkt dat sport en bewegen niet alleen gezond is, maar dat er een positieve correlatie is met de cognitieve, sociale en affectieve prestaties!” Daarom vindt Fransen het onbegrijpelijk dat men de leerlingen sport en bewegen onthoudt en het niet verankert in het mbo-onderwijs. Het is geen bijzaak, maar hoofdzaak. “Het gaat om leerlingen motiveren te bewegen, dus echt niet terug naar de oude gymlessen. Voor hoe het wél kan, kan men zich zo melden bij het Platform. Samen met lokale sportverenigingen kun je dat bijvoorbeeld op een slimme manier doen. Wat je erin steekt betaalt zich dubbel en dwars terug.” Vier jaar geleden spraken we Frans

Hoeks ook al over het onderwerp. Sindsdien is er wat dit betreft niet veel veranderd op de Helicon mbo-opleidingen, zegt de bestuursvoorzitter. Het accent ligt op het bewegen in het beroep. “We hebben nog wel een weg te gaan.” Een handtekening onder het manifest heeft hij dan ook niet gezet. “Want dan moet je het ook waarmaken, en ik weet niet of we dat kunnen.”

Destijds vond Hoeks dat men als aoc’s zelf maar eens een platform moest oprichten, naar analogie van het bve-veld. Zou het er nu van komen? Want in de komst van een nieuwe vestigingsdirecteur in Velp, die actief is op dit gebied, onder andere bij NOC*NSF, ziet Hoeks aanleiding om de daad bij het woord te voegen. Hij wil vanmiddag (we spreken 19 december) in de bestuursbijeenkomst van de AOC Raad een voorstel doen om vanuit de aoc’s een kleine werkgroep te maken. □